

REDACTIA

Arad, Str. Auloh (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2,
an fl. 5; pe 1/4, de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Penru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Auloh (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 fr. garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sânt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul III.

Număr de Duminecă

Nr. 28.

ROMÂNII ȘI SAȘII

Trăiesc de veacuri plaiurile și câmpiile frumoase ale Ardealului. Fără să fi purtat luptă unii împotriva altora, nici până azi însă nu s'au putut înfrăți așa, cum s'ar aștepta dela două neamuri cari d'opotrivă au suferit și biciul atâtor domnitori maghiari, și jefuirile Turcilor și toate grozăveniile oștirilor lui Kossuth.

Cum și de ce, nu cercetăm azi. E destul să spunem numai, că tocmai acum, toate foile ungurești salta de bucurie, văzând că între Români și Sași nu se poate face apropierea în nădejdea căreia frații dela Sibiu scriseseră zilele trecute câte-va cuvinte, arătând ce lucru mare ar fi când Sașii s'ar alătura și ei neamurilor, cari luptă împotriva stăpânirii ungurești. Pentru-că fiind deja înfrățiți Români, Slovaci și Sârbi, numai Sașii stau d'oparte și sprigină chiar politica d'acum a Ungurilor.

O mângăere avem însă: nici ei toți, ci numai bătrânii! Tinerii, ziși verzi, duc o luptă crâncenă împotriva stăpânirii ungurești. Intocmai ca noi. Nu mai puțin se străduiesc a-i face pe bătrânii a înțelege, că e greșală să spriginască pe Unguri și să nu se alătura către Români, Sârbi și Slovaci, cari nu țintesc de cât la dreptate d'opotrivă tuturor naționalităților.

Cu cât tabăra verzilor crește însă, cu atât bătrânii își perd sârta. Așa, că în „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt“ (din Sibiu) căpetenia lor dr. C. Wolff scrie un articol cu ascuțit vedit împotriva Românilor.

A zis anume, că înfrățindu-se și Sașii cu Români, Sârbi și Slovaci, cari poartă luptă împotriva Ungurilor, ar înseamnă a pune la cale o revoluție!...

O învinuire mai aspră și mai fardă temeiu nu s'a scris încă pe socoteala Românilor.

Românii toți vor respinge-o cu hotărâre. Pentru că nici unul dintre Români, precum nici dintre Slovaci și Sârbi, nu luptă împotriva nației ungurești, ci numai împotriva domniei nedrepte, de care pătinesc toate neamurile, deci și Sașii.

Dacă, cu toate aceste, căpetenia Sașilor bătrâni ne înfațesează ca și când am lupta pentru zărnirea statului unguresc ori însuși a națiunii maghiare, aceasta nu poate să însemneze de cât din două, una: ori că nu înțelege rostul luptei noastre, și atunci vorbește din nesciință; ori că e convins de adevărul și dreptatea cari ne călăuzesc în mișcările noastre, și numai dintr'o neiertată răutate scrie astfel.

Noi Români nu ne-am amestecat nici odată în treburile Sașilor. Nu i-am învinovățit nici atunci, când spriginău cele mai ticăloase guverne ungurești.

Cu drept cuvânt le putem deci cere și noi cel puțin atâta, ca să ne cruțe și ei, și dacă socot că nu pot să ni se alătore în lupta dreaptă ce o purtăm, cel puțin unii dintre ei — înțelegem pe bătrâni — să nu se facă topor în mâna stăpânitorilor, nici să scrie lucruri, pe cari până acum eram obișnuiți să le cetim numai din condeiele simbrășe ale omenilor lui Jeszenszky.

Insuși dr. Wolff spune, că mai ales d'aceia să nu se alătore Sașii către Români, pentru-că supărând astfel stăpânirea ungurescă, pot perde multe, în primul rând așezămintele culturale.

Din două una: ori dr. Wolff scrie așa, ca să-i sperie pe Sași, — ș'atunci iarăși e răutate la mijloc, ori crede ce spune, ș'atunci întrebăm: dacă sunt atât de slabi Sașii, este oare cu minte lucru ca ei să se răsbobiască și cu Români, semintie despre care nu odată au zis cu toții, că e primejdioasă chiar și când trăiești cu ea ca bun vecin!...

Va fi bine deci, ca pe viitor să-și tragă mai bine seamă bătrânii Sași când vor să slugească Ungurilor.

Pentru-că ușor se poate întâmpla, ca slujba făcută să nu aibă prețul reului mare ce-l fac propriet lor naționali.

Socialiști în slujba Ovrelor. Este lucru știut și copiilor în Viena, că ovreimea întreagă, atât cea din Austria și din Ungaria, cât și din toată lumea lucrează prin toate mijloacele: bani, ziaristică, mișcări din cele mai neuzitate, etc. pentru a dobori cumva pe primarul Vienei, nelnfrântul Dr. Lueger. De multe ori au năimit chiar pe câte un om stricat pentru a-i curma zilele și prin otrăvă, cu pumnal ori alta unealtă. Dar cât sunt ei de vicleni, tot'dauna au știut să scoată lucrurile așa la cale, par'că prăpăditul ar fi făcut numai glumă.

Destul însă, că până acum ori-ce blăstămăție pusă la cale de jidani împotriva lui Lueger s'a dovedit deșeartă.

De vr'o 3—4 luni atîta împotriva lui pe socialiștii din Viena, în fruntea cărora stau jidani, precum și foaia lor de căpetenie e scrisă tot numai de fiii lui Israel. În mai multe rânduri socialiștii au ținut intruniri și au făcut demonstrațiuni pe stradă, unde injurau și răneau cum nu se poate mai grozav pe Lueger, dar el, bineînțeles nici nu le băga toate în seamă și nici nu ceru să fie cumva împedecați.

Nu mai în săptămâna trecută s'a întâmplat, că socialiștii, în frunte cu conducătorii lor ovrei, eșiră cu miile pe străzi mari vroind chiar să facă gălgăie înaintea primăriei. Dar de astădată totuși politica s'a amestecat să facă rănduială, ares-tând vr'o 30 de inși, printre cari fruntași Ovrei, osândindu-i la câte 13 săptămâni.

Ovreimea întreagă aștepta mult dela mișcarea socialiștilor împotriva lui Lueger; dar acum se simte plouată.

Vorbirea Episcopului Aradului.

Duminecă, cu prilegiul sfințirii sale de episcop al Aradului, în biserica mitropolitană dela Sibiu, P. S. Sa Iosif Goldiș a rostit următoarea vorbire:

Preasfințitorilor Părinți Arhieriei!

Din îndurarea lui Dumnezeu și prin votul mandatarilor diecesei Aradului, examinat de sinodul arhieresc și întărit de M. Sa cesar și apostolică regească: primind eu astăzi prin punerea mânilor Preasfințitorilor Voastre darul și insigniile demnității arhieresti, cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste stau în locul acesta, când cuget la însemnătatea și greutatea sarcinii luate asupra-mi, sarcina apostoliei, a luptei rezolute pentru binele și fericirea poporului încredințat conducerii mele.

Fost-au zile, ani și veacuri întregi pline de suferință pentru sfânta biserică noastră, fost-a și om trimis dela Dumnezeu, numele lui — Andreiu, carele cu acest toiaș al Arhieriei despiciând marea roșie a suferințelor, a scăpat pe poporul nostru român ortodox din Egiptul robiei absolutismului secular; căci precum însuși zice (în rînduiala hirotonirei noului episcop), „pronă dumnescască a căutat din ceriu cu îndurare asupra ofțărilor noastre pentru câștigarea unei metropolii pe seama națiunii noastre române de religia ortodoxă răsăriteană din țările împărăției austro-ungare“; dar' nici acestul mare arhieriu, a cărui memorie ni-a rămas și va rămâne bine-cuvîntată din generațiune în generațiune, — ca oare când a lui Moise profetul, — nu i-a favorizat soartea de a pute conduce pe popor până la pământul făgăduinței, la starea deplinei mulțămiri. Sarcina conducerii ulterioare a rămas pe umerii arhierilor succesori.

Precum a trebuit să treacă 40 de ani, până-ce alesul popor pribegitor, adese-ori turbulent și revoltat între sine, a putut fi condus prin Arabia nemulțămirilor la pământul făgăduinței: așa a trebuit să treacă deja și pentru noi 30 de ani dela recăștigarea autonomiei, fără a fi ajuns la deplina organizare și mulțămire a tuturor factorilor constitutivi ai bisericii. Această sarcină a deplinei organizării și mulțămiri are să preocupe mai mult pe Arhierii nostri; această sarcină apăsătoare au în parte să o poarte și debilită mei umeri.

Când în anul 1869 la îndemnul marelui Andreiu, motivat cu lipsa de bărbați cu vocațiunea și cu calificațiunea prescriasă pentru trepte ierarhice, părăsind eu statul civil, am îmbrățșat cel bisericesc: am făcut-o aceasta din vocațiune și iubire către biserică mea; asemenea când, deși înaintat în etate, decurând fui distins cu încrederea reprezentanței sinodale din diecesa Aradului, am primit greaua sarcină a arhieriei numai în conștiința datorinței față de soartea clerului și a poporului, dela care mă deriv, pe care-l iubesc până a-mi da și sufletul pentru dînsul.

Recunosc, că pe cât de înaltă și frumoasă e chemarea episcopescă, pe atâta este mai grea și cîntre toate cu mai multă responsabilitate legată de soartea bărbaților cu poziție înaltă și de care cu atâta mai puțin se pot emancipa episcopii, că- rora în general le sună admonițiile Mare-

lui Apostol, adresate lui Timoteiu episcopul Efesului: „Păzește cetirea, mîngăierea și învățătura; să nu neglijă darul, ce este în tine!“, cărora li-se mai impune: să învețe, să mustre și să spună adevărul cu vreme și fără vreme“, ce în loc de plăcere atrage a țese ori ura oamenilor, după vechia zicală: „Veritas odium parit“.

Tot episcopilor li-se prescrie, că „așa să lumineze lumina lor înaintea oamenilor, ca văzînd faptele lor cele bune, să mărească pe tatăl din ceruri.“ Va să zică, episcopii au nu numai să lumineze mințile și să nobilizeze inimile concrezute arhieriei lor la toate ocaziunile nemijlocit și mijlocit prin preoțimea subalternă cu învățături acomodate, ci atît ca bărbați ai națiunii lor, cât și ca factori în legislațiunea statului au să fie exemplari de virtute.

Recunosc greutatea acestor sarcini și marea responsabilitate luată asupra-mi, dar dragostea și conștiința detorinței toate le rabdă.

Această dragoste și conștiință îmi sunt temeiul rezoluțiunii mele, farmecul la luptele, ce în solidaritate cu Preasfinții Voastre voesc cu toată virtutea, cu tot sufletul și cu tot cugetul meu a suporta în genere pentru interesele ierarhiei noastre române ortodoxe, și în special pentru ale diecesei mele arădane.

Amăsurat promisiunii făcute la publicarea rezultatului alegerii, în inima mea diferințe de persoane nu va fi, și cu asemenea iubire voi îmbrățșa și pe cei-ce au luptat în contra mea; avînd noi mai virtos a imita pe Marele Arhieriu divin, carele s'a rugat lui Dumnezeu pentru cei-ce l'insultau și restigneau pe cruce. Din contră făcînd, exercierea celor mai cardinale drepturi autonome manifestate în libera alegere, ar da numai ansă la anti-patie, răsbunare și persecuțiuni contrazicătoare spiritului evanghelic și intențiunii legislațiunii bisericești.

Sunt convins, că pe lângă receruta activitate armonică între arhierii, numai așa se poate conta îndreptățire și la o solidaritate salutară între episcop și eparchioții sei.

În urmă și mai pre sus de toate cu umilință rog pe Domnul vieții și al morții, dela care toată darea și tot darul desăvîșirei vine, și dela care și eu smeritul prin mijlocirea Preasfințitorilor voastre am primit astăzi darul arhieresc, să-mi dăruiască ajutorul seu: ca toiașul conducerii să-l pot purta cu mîna tare și cu braț înalt spre binele diecesei mele; eară la apusul vieții slobozîndu-mă după cuvîntul seu în pace, ca un slugă bun și credincios cu vrednicie și cu dreptate să intru întru bucuria Domnului. Amin!

Sfîrșind cuvîntarea, primită cu „Trăiască“, nou sfințitul episcop a împărțit anafura, și eșind din biserică a fost petrecut de publicul asistent până la reședința metropolitană, unde membrii consistorului arhieresc și profesorii seminarului „Andreian“ l'au felicitat prin rostul părintelui Zacharie Boiu, ear deputațiunea din diecesa Aradului prin rostul părintelui Augustin Hamsea.

INSTALAREA.

Marți seara comitetul pentru aranjarea sărbătorilor ce se vor da cu prilejul instalării noului episcop al Aradului a ținut ședința, luând cele din urmă măsuri pentru ca totul să se petreacă frumos și în bună rânduielă.

D. Truța a adus la cunoștiința sfârșirea și a făcut cunoscut că noul episcop va sosi la Arad **Duminică în 18/30 Iulie la orele 4.** O deputație îl va primi deja la Ciaba.

D. R. Ciorogariu, președintele comisiei pentru banderiu arată că totul e în ordine și după socoteala mijlocie poate că vor fi peste 400 căldrești.

De mai multe zile d-a-a adresa pe sate circulare cu instrucțiuni în deosebi pentru căldrești și peste tot, în ceea ce privește marea sărbătoare.

Zice între altele:

„E de demnitatea și mândria noastră națională ca această primire să fie vrednică de un Episcop și strălucită în fața neamurilor străine din Arad, ca să se știe cum se prețuiește poporul bisericii și pe căpetenia ei, și cum știe să-și dovedească alipirea către biserica străbună.

„Și o deosebită însemnătate are urcarea Preasfințitului Iosif Goldiș pe scaunul episcopesc pentru țărănul nostru, căci Preasfințitul e fiul poporului, și poporul are aci ocaziune a se sărbători pe sine, că a dat însuși Episcop bisericii, și însuși îl duce în triumf la scaunul apostoliei.

D. Rațiu, președintele tinerimii, face cunoscut că sunt deasemenea în regulă toate câte privesc concertul genialei artiste **Aurelia Clonca** precum și petrecerea cu dans. S-au trimis deja și invitațiile.

Despre banchet știm că **P. S. Sa** noul episcop a invitat 226 persoane, între cari pe toți deputații sinodali, onoraționi, căpeteniile autorităților civile și militare etc. etc.

S-au luat apoi dispozițiuni cu privire la insigniile de purtat, aranjarea conductului cu torțe și muzică și în sfârșit s'a ales în persoana dlor **Ciorogariu, Truța, Dr. Lazar, Russu Șirianu și Rațiu** o comisie pentru redactarea unui apel-program ce se va espedia în provincie încă în săptămâna aceasta.

După știrile primite la comitet, lume grozav de multă va lua parte la sărbătorile instalării.

Atentatul din Belgrad.

(Aprecierile presei)

„P. Lloyd” foaia de seară dela 17 c. scrie:

„In Sërbia arestările urmează înainte în mod vesel. Cine nu șade încă în chilia zăvorit a temniței, poate totuși aștepta cu oare-care nădejde că va fi dus acolo cât mai îngrabă. Căci și se pare, par'că tot al doilea om este amestecat în „conspirațiunea” contra lui Milan. El, dar în mod canibalic trebuie să fie iubit tatăl-rege al Sërbiei, dacă jumătate din conțetănenii lui vrea să-l mănecă fript! Dacă și seamă, că se publică numai o parte de tot mică despre arestări, și se impun negreșit două întrebări: întâiu, de unde dracu răsar atâtea temnițe deodată? În timpuri normale, Sërbia cam cu anevoie este aranjată cu quartire en masse pentru făcătorii de rele; ba se spune odată și povestea, că în țară umbliă mai mulți vinovați, necum să poată fi toți așezați în asemenea institute regale. Ori poate, sub impresiunea momentului, prefăcut-au domni din Belgrad școlile în temnițe? Dar apoi în Sërbia, durere, nici nu sunt atâtea școli, cel puțin nu școlile așa spațioase.”

Ironisând și pișcând încă mai departe în modul acesta, oficiosul budapestan continuă:

„A doua întrebare ce nu se poate ocoli este: dacă conspirațiunea ar fi într'a-devăr așa de ramificată, ce garanție există pentru siguranța tronului în Sërbia? Ei bine, ori cum, nu se poate ca toți aceia cari au fost arestați, să fie executați sau în alt chip oare-care făcuți în mod dăunitor nestrictăcișii: ba este posibil, că în ciuda întemnițărilor celor multe, câțiva dintre „conspiratori” au și scăpat dinaintea prigonirei. „Nu este oare probabil, ca în cas anume pofta de răsbunare așa de sistematic deșteptată și va afla izbucnire într-o faptă de desperare? Nicăieri în lume, terorismul n'a avut efectul împăcării și totuși așa ni-se pare, siguranța dinastiei sërbești depinde dela simpatia poporului. Politica volniciei brutale așa dar este de osândit chiar și d'aceia, fiind-că este o politică proastă.

Intr'un alt articol din săptămâna trecută „P. Lloyd” scria:

„Statarii cu putere retroactivă este într'un stat de drept ceva năuzit și nu apare nici ca un mijloc extrem de nevoie, ci ca un simptom al maniei de prigonire. Cum se va proceda în contra lui Knezzevič și autorilor intelectuali ai atentatului, într'adevăr dovediți ca atari și până la ce măsură se va extinde grația în loc de lege, depinde negreșit de factorii hotărâtori din Belgrad. Dar' trebuie să se ferească de ori ce prigonire oarbă în direcție politică și de a nu uita, că ori ce fără de lege făptuită azi va deveni deja mâne simburile împotrivirii și al fără de legilor sau crimelor îndoit de mai crude, al căror efect cu timpul lesne poate cădea asupra dinastiei și a pricinii mai târzlu, ceea ce are să fie împedecat prin executarea procesului Knezzevič.

„Pe fiecare tron trebuie să domnească măreția, împreună cu liniștea; ear' dacă aceste două calități mai au lipsa apoi de a mai fi spriginite prin ceva, aceasta poate fi numai grația, ear' nici de cum răsbunarea.”

Adunarea generală

a
Reuniunii învățătorilor din
Diecesa Aradului.

Moneasa, 4/16 Iulie.

Ziua a doua. După ce ieri a trecut peste afacerile mai însemnate și s'a sfârșit bine și cu concertul și balul, la care s'a petrecut până în zorile dimineții, la adunarea de azi a luat parte cu ceva mai puțin lume. Ședința a fost însă, cu toate aceste, interesantă. S'a depus adevărat la biurou propunerea ca în conferențele răstrînse tractuale să se discute chestia: Examinarea copiilor la sfârșitul anului cine să o facă? Între învățători sunt adică unii cari n'ar vol ca la examenele lor să în trebe și alții, nici chiar comisarii, ear' alții zic că tocmai prin acest fel de examinare se poate controla mai bine rezultatul muncii învățătorești.

Roșu (Comloș) a propus ca mult iubitorul protopop Dr. Trăilescu, care la Sinod cu atâtea căldură a vorbit pentru ușurarea necasurilor învățătorilor, adunarea să-i voteze mulțumiri.

După ce vorbesc dl. Ceontea, președintele și Moldovan, secretarul, cari au observat că dl Trăilescu și-a făcut numai datoria, după cum și-a făcut-o de altfel întreg Sinodul, — și dl Boșoc, care a spriginit propunerea, adunarea a primit-o între lungi aplause.

Discuția a mai fost apoi în jurul întrebării: Unde să se țină viitoarea adunare generală.

Președintele Ceontea arătând că avem interes ca noul episcop să vină și el între noi, spriginindu-ne cu înalta sa învățătură și bogată-i experiență ca bărbat de școală consumat, propune Aradul.

Se primește și se hotărăște și ziua: la Sân Petru (vara viitoare).

Cât despre multele conferențe anunțate, s'a cetit numai a dlui Iuliu Groșorean.

Celelalte, din cauză că nu mai prisosea vremea, s'au socotit de cetite și s'a hotărât a se alătura la procesul verbal.

Mai însemnăm vorbirea dlui Ioan Vancu, Inv. în Arad, care a îndemnat pe colegii sei la cultivarea albinelor, arătând folosul cel mare ce-l aduc albinele.

Președintele Ceontea închide adunarea printr'un bine simțit discurs, arătând succesul la care s'a ajuns și mulțumind atât învățătorilor, cât și celorlalți prietini ai școalei pentru osteneala lor.

Mai vorbește protopopul Giorgia, ear' la urmă învățătorul Moldovan, care mulțumește președintelui pentru zelul și abnegațiunea cu care lucrează înspre binele Reuniunii. Toți aplaudă și toți părăsesc sala adunării pentru a se așeza apoi la mesele puse în umbra arborilor, unde petrecem încă împreună până la orele 2 1/2, când plecăm din gară.

Și pe tot drumul numai cântări românești veseli și însuflețite.

Convocare.

Adunarea generală din acest an a Reuniunii învățătorilor români gr. or. dela școlile confessionale din diecesa Caransebeșului, conform §-lui 17 din statute și a deciziunii luate în ședința comitetului ținută la 1/18 Iulie a. c., se convoacă în Orșova pe zilele 8/20 și 9/21 August.

La această adunare se invită cu tot respectul:

a) P. T. Domul membrii fundatori ordinar și onorari ai Reuniunii
b) P. T. Reuniunii învățătorilor române,
c) Toți iubitorii de înaintarea școalelor și a învățământului poporului nostru român.

Programul adunării:

Duminică în 8/20 August înainte de amiază:

1. La 9 oare dimineața toți membrii și participanții se întrunesc în biserica gr. or. rom. din Orșova și asistă la sfânta liturgie împreună cu chemarea Spiritului sfânt.
2. După liturgie întrunire în localitatea destinată pentru ținerea adunării.
3. Deschiderea adunării.
4. Raportul general al comitetului despre activitatea Reuniunii în decursul an. adm. 1898—99.
5. Raportul casarului.
6. Raportul bibliotecarului.
7. Alegerea comisiunilor pentru cenzurarea rapoartelor de sub punct 4, 5 și 6, a unei comisii pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor dela membri și a unei comisii speciale.
8. Presentarea eshibitelor.

După amiază:

9. La 3 oare: Raportul comitetului asupra ABC. Carte de cetire pentru elevii clasei I de Iosif Moldovan și conșoții, învățători în Arad.
10. Raportul comitetului asupra temei: Între cărțile didactice admise să se conștate, cari sunt cele mai bune penru școlile noastre populare din diecesă?
11. Raportul comitetului asupra temei: Chestiunea grafiei și ortografiei române.

Luni în 9/21 August înainte de amiază:

12. La 8 oare dimineața disertațiuni ori lecțiuni practice din partea membrilor.
13. Rapoartele comisiunilor.

După amiază:

14. Statorirea bugetului pe a. 1899/1900.
15. Defigerea locului pentru adunarea generală viitoare.
16. Propuneri din partea membrilor.
17. Alegerea biroului și a comitetului pe anul 1899/1900.
18. Alegerea comisiei pentru autentificarea procesului verbal.
19. Înșchiderea adunării.

Din ședința comitetului Reuniunii învățătorilor rom. gr. or. dela școlile confessionale din diecesa Caransebeșului, ținută la Verșet, în 1/18 Iulie 1899.

Traian Lintă m. p. Ioan Marcu m. p. vicepreșed. reuniunii. not. gen. al reuniunii.

DIN ROMANIA

Furt la Academie.

Luni dimineața, la 5 (17) Iulie, în sala de lectură a Academiei Române, tinerii învățați rus Alexandru Iațimirski a fost prins în flagrant delict de furt. El studiază manuscrise vechi în limba slavonă. Pe când custodele I. Tuducescu trecuse în salonul de alături ca să-l aducă niște volume pe cari le ceruse, el a smuls dintr'un volum o foaie de pergament de mare preț și a ascuns-o în buzunarul din lăuntru al hainei. Custodele l-a văzut pregătind ruperea și auzi șgomotul făcut de ruperea foaiei. Bibliotecarul Academiei Bianu înștiințat a venit îndată și a silit pe Iațimirski să scoată foaia furată. Present era la aceasta profesorul universitar N. Iorga.

Iațimirski venia pentru a treia oară în România și la București, a cutrierat mănăstirile Moldovei pentru aceleași studii. Cine știe câte manuscrise de mare preț nu vor fi trecut pentru vechea graniță României pe urma studiilor unor erudiți de acest fel!

Acest Iațimirski a cutrierat și mănăstirile Bucovinei și spunea, că are de gând să meargă și prin Transilvania pe la Brașov, Sibiu, Blaj și alte locuri, unde se pot afla manuscrise vechi slavone și românești. La București a fost prins cu furtul, predat poliției și parchetului și acum se află pus la închisoare la Văcărești. Nu știu, dacă va mai pute merge în curând prin Bucovina sau prin Transilvania.

Prinderea lui aruncă o tristă lumină asupra unor îndrăzneți și necinstiți învățați, cari abusează în mod barbar de ospitalitatea care li-se dă pentru studiile lor științifice. De la acest trist fapt ar trebui să învețe toți aceia, cari au sub grija lor sau în a lor proprietate bibliotecă cu manuscrise vechi, să le păzească bine, căci altfel pot sbură în depărtări, de unde nu mai este întoarcere. Nu trebuie să le fie ascunse, dar să deschidă ochii cu le dau și cu ce pază le dau spre studiere.

ULTIME ȘTIRI

Un Krivany în Măcăn. Csala Ferenc, președintele sedriei orfanale din Măcăn, a fost deținut. A recunoscut că a furat sume mari din bani orfanilor. Nu se știe cât a furat, ci cercetările urmează. Ascultat fiind de judele de instrucție Brückk, el a declarat: „Voi spune tot, nu voi cruța pe nimeni!” E sigur, că sunt amestecați și alții.

Nu de geaba Măcăn e aproape de Arad!

Austria și Rusia. Belgrad, 20 Iulie. Știrea, că reprezentanții Austriei și Rusiei au intervenit pe lângă regele pentru o mai blândă tratare a celor arestați și a familiei lor, se adeverește.

Selbăției geandarmerești.

Din Tasiad primim știrea că petrecând feciorii români în casa lui Dimitrie Țicoratu, sergentul și cu un alt gendarm năvălesc în casă și încep a bate atât pe feciori cât și pe fete, făcându-i măr pe unii. După-ce tinerii au eșit în uliță, sergentul chiamă la sine pe tinerul Pavel Gabor. Acesta nebănuint nimic, se apropie de sergent, care-l palmuște apoi și după aceia îl bate și cu patul puștii, așa că tot l'a umplut de sânge, spărgându-i capul.

Tinerii au făcut arătare. Ni-se plâng și împotriva notarului, care încă el a îndemnat pe gendarmi la asemenea cruzime, în loc de a-i arăta marilor lor.

FERIȚI-VĂ

DE

BĂNCILE STRĂINE!

Foile române, pe de o parte vându-se furaturile de bani (defraudările) ce se întâmplă atât de des la băncile străine, ear pe de altă parte vându-se că acele bănci nu sunt făcute spre binele românului, de ne-numerate ori au scris: că *poporul român să se ferească de acele bănci ca de foc*; să nu-și depună acolo prisosul său, nici să nu se imprumute de la ele; ci crucerul ce-l prisosește să-l așeze în băncile românești și în cas de lipsă să se imprumute numai dela acestea: căci camăta ce o plătește după împrumuturile luate, numai spre binele și folosul neamului românesc este.

Băncile românești sunt întemiate numai de români.

Băncilor românești, de când sunt, furături de bani nu li-s-au întâmplat, semn că ele sunt conduse de niște oameni foarte cinstiți și de omenie.

Pagube, ba nici chiar cele mai mici neplăceri, deponenților nu li-s-au întâmplat de loc, datorasilor onești de asemenea nu. Afară de acestea băncile românești din câștigul lor mai ajută încă foarte mult neamului nostru românesc, căci ele în fiecare an împartesc ajutoare în bani ș. a. copiilor săraci și silitori la învățatură.

Pentru-ca să vadă și să cunoască fiecare ajutorul ce-l dau băncile noastre românești poporului român și în deosebi fiilor săi, voi înșira aici câte-va cazuri din sutele de ele.

Banca „Albina“ din Sibiu a făcut o fundațiune de câte-va zeci de mii, numită: „Masa studenților“. Din banii acestei fundațiuni se dă cost la o mulțime de școlari români, din toate părțile țării, aflători la învățatură la școlile din Sibiu.

„Victoria“ din Arad în fiecare an la Crăciun și la Paști îmbracă din creștet până în tâlpi o mulțime de școlari săraci și învățați (ucenici) aflători la școli și la măiestrii în Arad. Afară de acestea dăruiește, la școlile române mai serace deosebite recuzite de lipsă la învățământul popular.

Același lucru fac și băncile mai mici.

Așa ajută fiecare bancă românească din prisosul său poporului român și așezămintelor sale culturale.

Cu toate acestea însă mulți dintre țeranii români, dând ascultare mai mult rău-voitorilor lor decât binevoitoarelor foi românești, durere, aleargă după împrumuturi pe la băncile străine, ba unii întru atâta își uită de sine, încât și crucerul câștigat cu sudoare cruntă merge și-l depune acolo ca să ajute străinului cât mai mult.

Că cum se poartă băncile străine față de clientela lor română, voi arăta mai jos.

Acum doi ani s'a înființat aici la noi pe „Valea Mureșului“ în comuna Soborșia o bancă jidano-maghiară. Indată după înființarea ei, notarii au lătit vestea prin comune, că în Soborșin s'a înființat o bancă cu bani dela „Impărăție“ (se înțelege dela împărăția jidană constatatoare din Seidner, Blau, Roth, Gelb și alte colonii jidovești), care dă bani împrumut pe 6 luni fără intabulație nu-

mai cu 8%, nici un boșcaș (bănuț) mai mult.

Și aleargă, Doamne, românii (cei slabi) din tot giurul acesta după împrumuturi pe 6 luni numai cu 8% și și capătă. Trec șese luni, terminul de platire se reduce apoi când la 4 luni, când la 5 și când la 3 luni. Procentele cresc mereu până ce acum nici nu mai știu datorasilor câte sunt. Terminile au fost schimonosite așa, pentru-ca datorasilor să nu poată socoti câtă camăta iau jidano-maghiarii dela această bancă.

Nu-i destul cu atâta, oi mai poftește, ca oamenii să meargă ei înșiși cu banii să plătească, și așa când vine scadența, omul trebuie să lase tot lucrul și să meargă la Soborșin cu banii.

Aici, dacă se află vre-unul, care, vându-se așa de tare jupuit, îndrănește a zice, cu frumosul, că e cam prea multă camăta, apoi și-l iau jidanașii la palmuală și dându-și cu piciorul în grindă, îl scot pe ușă afară între injurăturile cele mai proaste.

Afară de acestea mai au încă și alte multe necazuri pacostașii de datorasi, așa d. p., dacă trimit cambiile prin poștă în epistolă simplă, apoi acestea se fac pierdute, ear bietul datoras are apoi ce umbla necăjindu-se.

Atanasie Moțiu din Căpruța, după cum am auzit, la Iuliu a avut să-și reguleze un accept la banca susnumită, a trimis prin poștă banii cu asemnată postală, ear acceptul nou în epistolă francată cu 5 cr. Nu mult după aceasta se pomeneste cu o provocare, că cât mai îngrabă să-și facă prolongirea, că de nu, i-se va protesta cambiul.

Și a umblat bietul om în coace și în colo necăjindu-se, că i-s'a pierdut cambiul. S'a pierdut din Bêrzava până la Soborșin, câți-va kilometri. La băncile românești din Arad, Radna și Lipova se timit din Bêrzava așa fel de scrisori cu grămada, și nu se perd.

Aci, o palmă de loc însă, s'au pierdut și basta.

Am aflat de bine să atrag prin această atențiunea băncilor noastre românești, ca nu cum-va proprietarul cel nou al cambiului din vorbă, prin vre-o mijlocire oare-care, să poată înșela vre-o bancă de a noastră ridicând bani.

Cambiul este subscris de Atanas Moțiu ca acceptant și de Sofrone Faur și George Bugar ca giranți.

Români! știți că cu prisosul acestor fel de bănci se ajută numai jidanii și „haham“-ii lor. Fiți dar treji, deșteptați-vă odată din somnul cel de moarte!!

Binevoitorul.

Convictul învățătorilor.

— Convictul națiunii. —

Progresul națiunilor este condiționat de numărul și buna organizație a instituțiilor sale culturale.

Nu mai acestora și factorilor lor zeloși, au de a mulțumi națiunile „culte“ culminațiunea culturală, la care au ajuns.

În fața acestui mare adevăr, trebuie să recunoaștem, că mijloacele de cultură, cu care operăm în prezent, sunt insuficiente, că instituțiunile noastre culturale, create din indemn și inițiativă privată, nu ajung nici numărul celor 5 degete dela o mână.

Este trist și îngrozitor, ca inteligența unui popor de trei milioane, să nu dea din sine, decât membri în direcția insti-

tutelor de bani, în inima cărora să nu fie trezită conștiința datoriei către neam; cea nobilă însușire, care a creat la aite națiuni atâtea instituțiuni laudabile.

Să fi perit cu desăvârșire din sinul națiunii noastre bărbații desinteresați, cari pătrunși de simțul de abnegațiune și jertfă, să creeze și susțină atari instituțiuni de cultură, fără de care existența noastră este ilusorie, ear perirea numai chestiune de timp.

Învățătorimea noastră, având în vedere, că educația în case private, mai de jos, nu corespunde de loc cerințelor morale, apoi considerând, că noi suntem mai cu desăvârșire scoși din orașe, ne este foarte anevoioasă creșterea familiilor; și în special ei, învățătorime, care din miserul salariu de 3—400 fl. nu poate subsista nici la țeară, necum să solvească anual câte 200 fl. pentru creșterea unui singur copil, a decretat înființarea unui propriu convict, în care se primesc însă toți fiii națiunii.

În fața acestei mărețe întreprinderi așteptăm, ca națiunea și biserica, începând dela metropolit, până la cel mai modest membru, să deie probe, că în adevăr le este scumpă cultura națiunii, și că în consecință sunt cu adevărată căldură către clasa jertfită a națiunii, către învățătorimea noastră.

Doriți să păstrați învățătorimea pentru interesele culturii noastre, atunci vă conjurăm: păstrați-o, ridicați-vă la acel sentiment de sacrificiu și abnegație, care vi le impune marele interes al culturii noastre, veniți cu obolul vostru, și întăriți în învățătorime țaria adevăratei moralități...; special în aste zile de grea cercare pentru învățătorimea noastră

Statutele convictului ni-s'au remis de către înaltul minister, pentru unele completări cerute, în care scop învățătorimea se va convoca în adunare după s. Iulie imediat.

Așteptăm, ca frații colegi să probeze înșiși, că sunt conștiți de soartea și viitorul propriilor lor familii, și să se presinte în număr cât mai mare.

Rugăm pe părinții protopresbiteri, să se ridice la acel sentiment de datorie morală, îndemnând învățătorimea la adunare, precum o au făcut an părinții protterii Ioan Pinciu și Paul Miulescu.

Insușefire curată numai să avem pentru cauză, și isbânda va fi a noastră.

Să ne reamintim numai, cumă făcut ferici tul și de pie memorie protterul George Crăciunescu, ca profesor de limba română la gimnasiul din Timișoara.

O! câte instituțiuni nu a ridicat însușefirea curată a oamenilor de bine.

Treziți în voi, o iubiiți colegi, conștiința demnității voastre, cugetați de câte ori ați contribuit și colectat modeste sume pentru atâtea scopuri nobile, ear pentru voi și familiile voastre suferinde, să nu fiți pătrunși de același sentiment? O voi! cari sunteți locomotiva culturală a omenirii probați a pune câte o petricea măcar la edificiul acestui templu măreț, și nu veți fi avisați a cerși protecția altora, și nu veți mai eși din casele acestora respinși, plângând cu amar, că pentru voi și familiile voastre nu are considerație nime în lume!

B. Comloș, 5 Iulie 1899.

Iuliu Vuia.

Dela Sate.

Sërbo-Grecul în turbare,

Pecica-română, la 29 Iunie 1899.

Apoi da, de a bună seama, nu toți se bucură de alegerea de episcop dela Arad, astfel nici sêrbovina noastră grecescă Kiriak Jeftics numit de popor Iova, ear de pruncul Iova cu ratota, de demult fost învățător sêrbesc, dar care după despărțirea hierarchică de către sêrbi, n'a voit să se

ducă cu cele 20 de familii sêrbești la biserică și școala sêrbească, ci a rămas la oala plină a celor 7 mii de români ca învățător românesc, dar în a cărui casă pururea numai sêrbește și ungurește s'a vorbit, măritându-și toate fetele după unguri, și a cărui soție în lunile trecute a fost înmormântată de preot sêrbesc.

Acest paraponisit kir. dascâl sêrbogrec a luptat în toată viața sa contra intereselor românilor în politică, a fost o unealtă de asmuțare a vicșpanilor din Arad, și a fibraelor din Pecica, ale căror tâlpi le-a lins; era folosit la alegeri de deputați, totdeauna spre a duce pe români în tabăra domnilor guvernamentali; de școală habar nu avea, ci umbla din sat în sat cu candidatul guvernamental talmăcind programele pe românește și sêrbește. Toată viața sa i-o petrece în aștărea și susținerea în permanență a neînțelegerilor în poporul românesc, ca să nu asculte de preoții săi naționaliști, — căci încă n'a fost în Pecica preot românesc-cu care dînsul să nu fi avut dușmănie. Traiul vieții lui nu l'a fost școala, căci în școală nu multă ispravă făcea, pe școală nu dădea nimic, batjocorind tineretul nostru care știe ceti foile noastre cele de Dumineca, — ci censăritul averilor de vîndut pe care le vindea mai totdeauna unguirilor — Dînsul are tristul merit pentru comuna noastră de-a fi sădit o mulțime de unguri ca proprietari de pământ în hotarul românilor. Cele mai multe procese, ce le are poporul nostru, provin din contractele de contrabandă, neiertate de lege, necorecte, făcute de guralivul și pururea până la greață lăudărosul sêrbogrec Iova — Kiriak Jeftics.

Această figură de tristă amărăciune a românismului nostru național din Pecica-română — dușman a tot ce este scump românului, — om fără nici o avere, necontribuent cu nici un crucer, nici la comuna politică, nici la comuna biserică, cu o îndrăzneală oarbă, ca un demagog impertinent, se îndeaș printre români ca să le știe toate treburile, le mințește câte verzi uscate, cu o obrăznicie cutezătoare nu încetă a se lăuda pe sine, că ce om mare și învățat e, mai învățat și mai cu minte de cât toți vlădicii și de cât toți advocații de român, — cu gândul ascuns, ca să-l atragă pe românii spre a le face contracte și alte operațiuni neiertate. În urmarea acestor manopere ale sale, în anul trecut însă o păși, deși toți compatrioții săi, deși toate autoritățile publice se întrepuseră pentru el, totuși nu-l putură scăpa de *temnița ordinară*, unde a fost aruncat pentru faptele sale. Chiar și acum dela 1 Ianuarie 1899 de când e pensionat, — cu conștelegerea episcopului bisericesc și a judeului Igrisan, contra hotărîrii sinodului parochial, aprobată și de V. Consistor, pe restimpul de 1 Ianuarie până la 30 Iunie 1899, cât adevărat dînsul a fungat ca învățător suplent al aleșului și întăritului învățător E. Hedeșan, și-a scos dela biserică o plată cu vre-o câteva sute de florini mai mare de cum i-se cădea ca învățător suplent.

Dar cine nu știe despre el cum a votat la comitat toate dările, ce le cereau domni de ungar, nici când n'a fost cu românii, ci tot acolo îl găsim unde se făcea politică dușmană Românilor.

Și ac sta este omul, care, — precum se laudă el — a fost cel mai de încredere om al fostei curți episcopicești din Arad, căci era omul gheșturilor la alegeri bisericicești, de preot și învățător, deci era la curte om de mare preț, căci traiul vieții lui încă era ca din ori-ce alegere preotească ori învățătorescă în mod obraznic să caute a-și face șleși câștig, căci val era de cel ce nu-l arunca ește ceva în bot. Drept aceea, ca fost învățător, grecul nostru baremi atâta trebuia să mai știe din istoria naturală, că cănele e animal credincios, și tot credincios rămâne — Kir Iova, — și după ce stăpânul i-s'a mutat, cănele nu-și strămută credința — așa stă treaba sêrbogrecului.

Ș'apoi încă una. Nemeșagul, adică nobilitatea familiei noastre, — este fapt adevărat, precum o știu toți din comună, de altcum documentele lui sunt la mână. Și, deși azi drepturi și privilegii extra, nemeșăgi nu există, — cu toate acestea nemeșăgul, adică nobilitatea există și azi în faptă ca titlu și onoare; și împăratul nostru ca semn de distincțiune cui voeste și azi îl oferă ca titlu și onoare. Deci deși totdeauna am avut și am dreptul să-mi folosesc predicatul nobilității familiei noastre „de Ileni”, nu l'am folosit, până-ce sârbo-grecul, însoțit și de alți soți de principii ai săi în ale „böhmische Cirkel” — în lipsa vreunei acuze basate, — ca om prost și fără cultură nu începă a-mi arunca, că sunt nemeș adică nobil, cu gândul de-a mă batjocuri așa, făcând dobitocul de el batjocură și din titlul meu academic de „doctor”. Adevărul onest însă pentru mine nu este batjocură. Astfel ca om onest, care țin la numele și la tradițiile istorice de peste 300 de ani ale părinților și strămoșilor mei, veniți aici din comitatul Făgărașului înainte cu vre-o 180 de ani, — și în deplină convingere că sârbo-grecul turbă la vederea predicatului nobilității familiei noastre, i-am pus la ochi în aderența noastră cât de mulți nobili: „de Ileni”, ca să vadă că avem drept și nu ni-e rușine a-l întrebuița nici după infamele, josnicele și proastele lui batjocuri, ce de altcum numai dela un om fără cultură și prost poți aștepta.

Faptele paraponisului sârbo-grec cu toate acestea nu se vor uita de poporul nostru, începând dela zidirea turnului bisericeii, despre care multe povestea măestrul din Lipova Mathei, — facerea templei — clopotului găurit, aurirea bisericeii până acum cu salariul de învățator suplent, — poporul le știe și la timp potrivit le va aprecia după merit, — după cum i-a mai apreciat faptele și sinodul parochial dela 12 Ian. a. c., când grecul Kiriak și ortacul său Igrisan — cum se povestește — erau să fie scoși afară din biserică ca niște păgâni și vameși, dacă nu eșiau de bună voie, și pentru care cinstite primită cu aclamațiune dela întreg sinodul parochial Kiriak și ortacul său Igrisan aud că au pus la cale acuză criminală contra membrilor aceluși sinod parochial.

Chiar și reuniunea cercuală a învățătorilor români din protopopiatul Aradului, devenind în clar cu acest renegat, a căutat să se scape de el și cu unanimitate dându-i vot de blam l'a scos din sinul său.

Ortacul sârbo-grecului Jeftics este birăul cel vestit din Pecica, bine îngrășatul Igrisan, numit de popor pentru răutatea ini-



Mihail Eminescu.

Cel mai duios poet român. Vieța lui întreagă a fost un șir de nespuse nefericiri, ear' moare tristă, din cale afară în casa nebunilor, cum de atâtea ori li-se întâmplă geniiilor. Ce, cât și cum a scris Eminescu, o știe azi ori-care Român cărturar. Ear' încât despre întreg caracterul lui, am dat în numărul trecut schița „In Nirvana” a domnului Caragiali, distinsul scriitor și amic al marelui poet. Dând azi și chipul, credem a întregi icoana ce trebuie să avem cu toții despre figura mare și frumoasă a lui Eminescu, pe care atât de vreme l'am pierdut.

Pentru noi Eminescu este nu numai neîntrecut poet, dar' a fost și mare patriot. În poeziile „De la Tisa”, „Satira III” ș. a. iubirea de neam și de țară se cântă cu atâtea putere, că puținii dintre scriitorii îl vor ajunge, ear' ca să-l întreacă, cine știe de se va mai naște Român.

mil sale: Irod, ear' în timpul cel mai nou, pentru-că la mână se umflă, roșește și învințește, apoi răcnește ca o fiară seltatică, e numit și fiara satului, mai în anii trecuți pentru volnicile sale, deși spriginit din răspuțeri de stăpânire, a fost suspendat din birăire. — În acest an ales de birău cu 2 țigan, și 22 gendarmi, contra voinței întregului popor din Pecica, om rabiă cu românii care la alegeri de comitet comunal și membri în congregația comitatului cu volnicile sale a rămas de povește; instrument demerdat al dușmanilor românilor, care astăzi iarnă îmbrăcat numai în cămașă — cu ocaziunea alegerilor — sufocat până în coate a luat de grumazi pe părintele coleg Evușan dându-l jos de pe treptele ambitului dela casa comunală spre marea delectare a ginerilor lui Jeftics și a fibirăului și a celorlalți străini.

Pe acest birău domniul dela stăpânire dimpreună cu Jeftics îl poartă de nas, cum poartă țiganul pe urs, îl învârtesc cum vreau, cu el lovesc în preoți și în toți fruntașii comunei, cari au inimă românească.

Protestul acestor doi oameni Jeftics Igrisan, cari numai inimă românească n'au avut în vieța lor — contra aderenței adevăraților fii ai bisericeii noastre l'a publicat foaia noastră națională (?) „Gazeta Transilvaniei” din Brașov, dacă a făcut o necunosced și neauzind nimic până acum despre compania Jeftics-Igrisan, i-se poate ierta, — dacă însă a știut de ei și încă se ține că e organ național — să-i fie de bine. Vezi bine Teretean Trăilă, Inv. pens., Ioan Ardelean, Constantin Bodrogean, Vinc. Bodrogean, Ioan Novac, Avram Puta, Atanasie Virtaci Aconi, Nicolae Dragoș, Petru Dragoș a lui Todor, Ponta Stava Manea, Ponta G. Ghițu, Petru Barbu, Pavel Șciop, Dimitrie Șiclovan, Dimitrie Sătmărean etc. aceștia fiind români cu inimă curată, nu sunt fruntași în ochii lui Jeftics-Igrisan, ci, vezi Doamne, sunt fruntași cei subscriși în protestul lor, oameni atârători, slujbași dela comună, perceptorii, jurații, chișbiracle, ca bucinașul Bila Giugiu, chișbirăul Funar Lazar țerca, vizitiul comunal (cociș) Salcă Mihaiu, apoi oamenii suciți ca Novac Arsa, și Tițirigă Petru etc. și alții toți de aceea, cari duși de nas de către Igrisan-Jeftics chiar și contra intereselor lor proprii au votat pe la comitat dările mari de zece și sute de milii fl., numai ca să se poată ortăci la bere cu Igrisan și să nu se strice cu domniul, ca Filip Chevereșan etc.

Poporul nostru de aici cunoaște prea bine compania Jeftics-Igrisan, dar li cunoaște pe acești doi oameni tot comitatul nostru, și cred că și prea mare cinstire li-am dat, ocupându-mă aici atâtea cu ei, deci fi

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”.

Pagini din istoria României.

Luptele Românilor

de

G. COȘBUC.

1876—1878.

(Urmare.)

IV.

Cu toate că Osman din Vidin plecase fără preget și făcuse în goană drumul spre Nicopole, a sosit prea târziu. Pe la jumătatea drumului i-a venit vestea, că cetatea Nicopolei a fost bătută.

Acum putea să facă una din două: ori să meargă înainte și să se apuce de hărțială cu Rușii, ori să se întoarcă îndărăt la Vidin. Avea însă numai zece batalioane, și chibzuiindu-și puterile, a văzut că e prea slab și obosit de alergătura drumului, ca să poată da plept cu Rușii. Să se întoarcă la Vidin, nu-l lăsa inima. În Vidin ar fi stat prea departe de locul războiului, și nu-i venia la socoteală să stea deoparte cu mâinile n'în stin, câtă vreme era nevoie de oști acolo, unde era învălmășagul.

Îl mai rămânea o cale: să stea pe loc. Dar în câmp deschis îi era greu să stea pe loc cu puțină oaste, și fiindu-i Rușii aproape; și dacă nu voia să meargă el spre Rușii, cine sta împotriva să nu vie Rușii asupra lui? De-aceia, el fără să stea mult pe gânduri, și-a schimbat drumul la dreapta spre dealuri, la locuri întărite, și a intrat în Plevna.

Asta a fost luni, la o săptămână după Sân-Petru.

Plevna nu avea nici ziduri și nici altfel de apărări. Era, ca și astăzi, un orașel deschis, așezat pe dealuri, la îmbucătura văii Tucenița, în valea Griviței, nu departe de râul Vidului. Locuitorii Plevnei erau în cea mai mare parte Bulgari, puținii Turci și Români. Orașelul e pitit între dealuri, ear' căile ce ies din el trec prin văi strimte și pline de cotituri.

Osman, de unde și-a cotit drumul, făcuse trei zile de cale până la Plevna. Dacă Rușii ar fi plecat spre Plevna îndată după luarea Nicopolei, ar fi ajuns la Plevna înainte de Osman, ori poate cu el de-odată. Ori așa, ori așa, lucrurile ar fi luat altă față și poate nu s'ar fi isvodit pierirea cea multă de mai târziu în giurul Plevnei.

Rușii însă au plecat după el abia a treia zi, adică tocmai în ziua sosirii lui

Osman în Plevna.

Osman, îndată ce-a ajuns în Plevna, s'a apucat să închidă căile orașului din toate părțile. Și-a săpat șanțuri, a ridicat ziduri de pământ, și-a împărțit celea câte-va tunuri pe creste de deal, și-a ascuns oastea prin ponoarele văilor și ori-unde era vr'un loc adăpostit. Toate acestea le făcuse cu atâtea zor, încât a treia zi era închis ca într'o vizuină din care nu'l puteai scoate cu una cu două.

El știa bine, că Rușii au să se facă lunte și punte ca să-l scoată din Plevna; de aceea, pe lângă lucrările de întărire, el și-a adunat oștire de prin orașele mai mari de prin împregiurime. Adunase până la 20 de mii de oameni în Plevna, oștire aleasă, cu ce a adus el din Vidin, cu ce a strins în pripă și cu Cerchezii pe care i-a găsit în Plevna.

A treia zi Rușii erau la Plevna. Încrezuți pe de-o parte, ear pe de alta luând în bătaie de joc pe Osman și nedându-și osteneală să-i iscodească puterile, ei au plecat spre Plevna în nesocotire. Biruințele de până acum le zăpăciseră mintea căci până acum se jucaseră cu Turcii.

Cele 18 batalioane de pedestrimă rușească, cu 46 de tunuri, sosesc Miercuri după amiază, sub dealurile Plevnei și se

întind pe sub ele, gătite să răsească a doua zi în oraș. Oștirile se înșiră, încingând Plevna de două părți. Prins între două focuri, Osman n'avea ce face, de cât să se tragă spre partea cea deschisă, spre râul Vid, la apus, ear Rușii, strimtorindu-l spre rîpele malului, aveau să-l prăbușească în rîu. Asta era socoteala de acasă a Rușilor.

Dar când a fost la tîrg, nu li-s'a potrivit.

A doua zi, cu noaptea în cap, Rușii încep să dea cu tunurile și să înainteze peste dealuri spre Plevna.

Spun unii, că Osman ar fi voit să prindă în cursă pe Rușii, alții, că și-ar fi bătut joc de ei nevrînd să stea la vorbă mai de-a dreptul, ori că nu voia s'arate Rușilor ce puteri are. Atâtea se știe, că Turcii de pe crestele dealurilor se tot trăgeau spre oraș, ori fățărind slăbiciune, ori într'adevăr fiind slabi. Rușii, cari înaintau dinspre satul Bucova, cuceriră un deal după altul, scoborîră prin văi, risipind batalioanele lui Osman și mereu împingînd pe Turcii îndărăt. În urmă, ei scoborîră cel din urmă deal, și cu baionetele pe pușcă intrară în Plevna.

De odată, ca prin farmec, ulițele Plevnei se umplură de Turci. De prin toate ferestrele caselor curgeau plumbii ca ploaia, de după garduri ostașii lui Osman ochiau

las acum, căci e păcat de vreme de a mai sta cu aceste existențe răsvrătitoare și dușmane înaintării națiunii române.

Dr. Demetriu Barbu de Ileni, paroch. rom. ort. or.

Alegere de notar.

In 214 ale curentei s'a făcut alegerea de notar in Halmagiu. Cercul notarial e compus din 7 comune, e pur românesc, alegerea s'a ținut in Halmagiu, unde se află cancelaria notarială.

A fost candidat și ales cu aclamațiune tinărul George Rob, fiul fostului notar — azi emerit Nicolae Rob, care, obosit de muncă și oficiu, s'a retras din postul său și care până a fost in oficiu s'a purtat bine față de toți, din care cauză a fost de toți iubit și stimat.

După alegere au urmat mai multe vorbirii in onoarea emeritului notar, — care earășî mulțumește in termini scurți și foarte cuprinzători, — și un banchet arangiat de inteligența din giur, la care cu puțină excepție au luat parte mai cu toții fără osebire de stare și naționalitate.

E de notat, că dl protopretor Dr. Lengyel Sándor și-a exprimat in mai multe rânduri atât prin toasturi, — cât și in alte separate vorbirii dorința, că el voește să trăească cu românii in cea mai bună armonie și concordie, — că toate le va face numai in conțelegere cu fruntașii și cu conducătorii lor din cerc.

Răspuns Onor. „Român adevărat“ (din „Tribuna Poporului“ Nr. 22.)

Recița română.

Este adevărat, că am fost la Oravița și că am luat parte la adunarea generală a reuniunii internaționale și interconfesionale — după-cum se poate vedea din statute — a învățătorilor din comitatul nostru Caraș-Severin, dimpreună cu mai mulți învățători comunali și confesionali români. Eu însă dintr'aceea nu fac nici un haz.

Tot așa e adevărat, că am votat a se lucra într'acolo, ca să se aducă toți învățătorii din întregul comitat a fi membrii și la această reuniune, știind comitatul in

majoritate de români; de ce și pentru ce, aceasta D-ta cu puțină carte, și tot pe atâta creștere, n'o înțelegi, deci lăsam s'o judece oamenii, cu privire mai adâncă. . .

Că am alergat pe banii mei spre a fi la conferințe și adunări generale învățătoresci, aceasta la mine e un principiu vechiu, că omul cu cât vede și aude mai multe, cu atât se perfecționează mai mult pe cariera sa, căreia s'a dedicat, deci află, domnul meu! Că eu am fost membru și la „Südung. Lehrerverein“ 18 ani, am cercetat pe speșele mele adunări învățătoresci din Serbia, din Ardeal și adunarea tuturor învățătorilor din Budapesta; aceasta cred, că nu va fi făcând unui învățător — care voește a nu rămâne pe cariera sa îndărăpt de lume — nici o rușine.

Ce privește partea laterală a scrisorii D-tale — cu scop doară a mă ruina să nu ajung atare inspector regesc școlastic sau doară și ministru de culte — află, dl meu, că eu nici când n'am fost teolog primit in teologie, căci pe atunci eram abia de 15—16 ani, una, ear' alta, și încă din mai multe motive ale timpului de pe atunci, pe cari din anumite considerațiuni binecuvântate, cred că mă vei dispensa, a nu le înșira aici. Apoi că am fost cantor (nu învățător) unit, și după ce am învățat pedagogia, învățător-dirigent și învățător de stat, nu mi pot servi spre rușine, că n'am păzit căii pe ogașul mare, altcum acestea Venerab. Consistor toate le-a știut înaintea D-tale, căci eu ca învățător de stat, am competat și am fost așa de fericit a dobândi acest post gras de învățător de sat.

Că am avut lucru cu tribunalele și că am fost și închis, aceasta o știe toată lumea română, iartă-mă!

Inseamnă-ți dle! Un Albu n'a lingușit in viața sa nimăruia, nici a așteptat protecțiunea cuiva, căci de era de astfel de caracter, o ducea mai departe doară, de cât până la „dascăl de sat“. Ce privește că am ajuns bibliotecar la reuniunea noastră, știți că ești foarte naiv; eu cred că D-ta ești de părere, că cine e in serviciul reuniunii, e director la atare bancă de bani. Nu, nu dle! Nu mă ferica așa, căci acestea nu sunt posturi ca de cele ale lui Kriványi; — la noi se cere muncă, și dacă-ți place a munci, și D-ta capeți post fără protecțiunea cuiva.

Nenea Albu.

Crișii, in 9 Maiu 1899.

In parochia noastră Crișii a fost ales de capelan, pe lângă bătrânul nostru preot T. Pulca, tinerul Toma Bersan, ginerele

bătrânului. Cu acesta a voit bunul D-zeu să ne pedepsească.

Așa departe ajunsese capelanul, de prin umbrelele și colindele sale de la unul la altul semănase vrajbă — certe și bătaie in cele mai de frunte familii din Crișii. Ajuns in gura satului — huiduit a trebuit să fugă din Crișii in filia Meșindorf. Aci scăpat de ochii socrilor sei — scăpat de huiduiele și sudalmele celor din materă, a putut să-și petreacă apoi in dragă voia lui o viață, care numai preotească și morală nu a fost. Dl capelan pretinde, ca servi-toarea dănsului să-i zică oamenii doamnă, țiganii îi zic reotească. Ce va mai fi de căsătoria bisericască — la astfel de exemple? — S'au făcut arătări peste arătări către Preavener. Consistor despre purtările destrăbălate ale capelanului, — toate in-zadar.

Să vă spun, cum își face acum re- nume. — Cum lucră ca parochia să în-anteze — cum știe grijii averea bisericii, cum manipulează cu ea :

1. Încă fiind in materă a luat din lada comunală 5. fl. v. a., ca banii ce-i competea bisericii gr. ort. din gunoiul stănei — și in cuitanță a subscris pe parochul — fără știrea acestuia. A fost arătat la Consistor, — nimic; — banii sunt mâncați până astăzi.

2. S'a vândut o pădure a satului cu multe mii de florini; — din suma aceasta s'a făcut propunerea să se împartă la biserici — și bisericii noastre românești i-s'au promis 2400 fl. v. a. Dl capelan fără știrea parochului a alergat pe la Ibașfalău la dl avocat Izekutz; zice, că a fost, ca mai mult să capete — și sașii auzind — au depus banii toți, in lada satului și așa biserica a rămas cu nimic, dănsul a zis că pentru bis. a umblat, — dar' in realitat el pentru sine a fost.

6. Un român din Zoltan Ioan Mihaiu Schioșul a cinstit in anul trecut biserice din Meșindorf suma de 100 fl. v. a.; până astăzi banii nu sunt introduși in jurnal — mai stau ori nu — nu știm.

4. A scos de la gojmanul 25 fl. v. a. pentru dascălie — bani de al bisericii — fără ca cineva din comitetul parochial — să știe despre acest lucru.

Jurații bisericii, foști înainte de fuga dănsului din Crișii in Meșindorf — ceruseră de la Bundorfenii lemnele de la fostul turn al bisericii celei vechi, când aceștia și-au făcut biserica nouă — ca din ele să-și facă ei turn la biserica lor — fiind lemnele foarte bune (tot de stejar). Bundorfenii

bucuroși au cinstit aceste lemne — ca din ele ear' turn să se facă. Venind in Meșindorf, dl capelan a schimbat com. par. și cei aleși de dănsul s'au in voit, ca din lemnele sfințite de atâtea slujbe d-zeești — să-și facă dl capelan cotețe de porci; și astăzi acolo stau. — Indignarea a fost mare și filia noastră, dar' și in Bundorf, căci oamenii aceia au dat lemnele numai pentru turn — nu pentru cotețe de porci; și astăzi turn n'au.

6. Ca să poată face ori ce pentru parochie și să dea acte in numele parochiei, și-a făcut sigil, afară de cel vechiu, care este la parochul, (O parochie cu 2 sigile diferite.) Ce însemnează aceasta!

Un parochian.

Comună harnică.

Ni se serie: Fiind de abea după 31 de ani in comuna mea natală Sintești, și umblând pe la rudeni și prieteni, fusesi cuprins de o bucurie nespusă, de oarece în această comună nu se află jidan, care să-ți tragă pelea, fără de mila. Lăuda acestor oameni! Vitele lor de asemeni sunt așa de frumoasă, încât cugetă omul că sunt ale unui mare proprietar. Dumitru Iovanescu, jude comunal încă in ziua 2 după Sf. Petru făcu o clacă la fân, la care s'au adunat 120 de persoane. Sara la joc încă am fost de față și cu drag priviam cum își petrec cu toții la olaltă.

Un neam.

Trăznit.

In hotarul Valingului fiind un vifor grozav in 23 Iunie v. a fost ucis de trăsnit lucrătorul Iosim Rosovan in coliba lui in care se scutea de ploae cu un soț al său, Constantin Balica. Acest om din urmă a rămas neatins Rosovan Iosim a avut înmormântare frumoasă.

Crujescu Iosim.

TICĂLOȘIA POCAȚILOR.

„Satele însă, unde învățătorul și preotul sunt oameni slabi, vai și amar! Acolo se ivește pocățilul. . .“ („Trib. P.“ nr. 104.)

I. Cetind mai de multe-ori asemenea plângeri in prețioasa foaie „Trib. P.“, imi iau voie a face o privire asupra relațiunei

tot in carne vie de Rus, pe acoperișurile caselor se iviră cetele de Basibuzuci, care au stat ascunși și, pustii pe Rușii zăpăciți de atâta foc. Batalioanele rusești se respirară pe ulițe, dar pretutindeni îi aștepta aceeași prăpădenie. Înainte nu puteau să mai meargă; dau deci îndărăt să iasă din oraș. Dar atunci văd că drumul li-e închis.

Rușii scoși din minte se sbat ca peștii in plasă; înainte foc, la spate foc, de lături foc, și foc de d'asupra de pe case. Ei a-leargă de colo până colo, sar gardurile și dau prin grădini, s'aruncă in turbare și in deșănădejde prin case. Generalul, care îi comanda, cade trăsnit de plumbi, cad ofițerii unul după altul, ear oștenii s'astern pământului ca frunzele toamna. Partea aceea a orașului era numai fum și foc și sălbatec amestec de oameni încăerați, prin case, prin curți, prin grădini, pe strade; ajunseră plept la plept, om cu om, și și isbieu creerii cu patul pustii și se spintecau cu baionetele, și moartea într'o mie de chipuri istovia pe Rușii. N'au scăpat de moarte de cât cei ce avură norocul să se strecoare nesimții de Turci spre marginile orașului și cei ce i-au fost prea dragi lui Dumnezeu de a făcut minuni cu dișii. In toiul acesta sosese aproape de oraș

și Rușii cei ce înaintau despre Răsărit, de la Grivița. Parcă-i mâna ursita peririi!

Turcii din oraș îi isu și pe aceștia in primire, deschizând asupra lor un foc grozav, s'adună din toate părțile și încep să-i potopească. Îți era mai mare mila, cât de deși cădeau soldații ruși, isbiți de mulțimea păgânilor. Cădeau cu zecile, cu sutele, cădeau majorii și colonelii, chiar însuși generalul cumandant a căzut mort sub picioarele cailor. Nu aveau nici plumbi să se lupte, dar chiar să fi avut, n'ar fi avut nici un folos. De geaba li-au venit in ajutor batalioanele de sprigin, de geaba se bătură vitejește cu toții. După 6 ceasuri de luptă Rușii au început să fugă peste toate dealurile. Ei își lăssaseră ranițele la satul Radișelu, când plecară, ear acum fugind într'ate părți, și-au lăsat pierzării și ranițe și merinde și puști și tunuri și au apucat incotro vedeau cu ochii. Pierdură vr'o 4 mii de puști, două tunuri și vr'o 20 de care cu munițiuni și cu hrană. Și norocul lor, că tocmai sosise un regiment rus de la Nicopole, care a încurcat puțin pe Turci, căci alt-fel Turcii n'ar fi lăsat nici picior de Rus pe lângă Plevna.

La amiază Rușii erau departe de Plevna, in tabăra lor, deșănăjdiiți și cuprinși de

paimă. Plecaseră in luptă vr'o șeasă mii. Peste 209 dintre dișii erau raniți și zăceau prin iarbă, iar in Plevna rămăseră peste o mie. Pe cei raniți, rămași in Plevna, i-au batjocorit Turcii in chip neomenesc, schinguindu-i după obiceiul păgânilor. I-au ars de vii, i-au spintecat și i-au tăiat bucași. Unui maior i-au spintecat burta și apoi l'au silit să fugă, și după-ce maiorul, împedecându-se in mațele sale, a căzut, Turcii i-au tăiat rînd pe rînd urechile, nasul limba, i-au scos ochii și l'au asvrilit apoi cănilor.

(Va urma.)

Poesii populare.

(Din Bozovici.)

Crengurel de măr uscat, Eu aici, mândra 'n alt sat. Eu aici și mândra nu-i, Duc jelea iubitelui.
Străinu's, străin in lume, Dorul meu n'am cuț il spune, Căci cuț odată l'am spus, M'a lăsat și mi-s'a dus.
Frunză verde de smochine, Dusu m'am prin țeri străine,

Și dorul m'a re'nturnat La fetițele din sat.

Lele, dragostile noastre Au rămas pustii pe coaste, Pe unde noi am umblat Și frunzele s'au uscat.

Du-te, dor pângă isvor, Dar' nu trece prin ogor, Că te-o vedea oare-cine Și-o zice c'a fost la mine, Ști tu, lele, ce și-am spus, Când mergeam pe culme 'n sus, Să nu bei apă din țeu, Ca'ăi să mori de dorul meu.

Măi, leliță, lelișoară, Fă-ți gurița fântinoară, Pângă tine când voi trece, Să mă 'mbii cu apă rece.

Pe luncă soacea 'n jos Merg fetele rënd frumos, Ca s'adune floricele, Unde-a zăcut badea 'n ele.

Culese de: Alexandru Tepeneu, cojocar.

dușmane, ce există între pocăiți și diecesa noastră. O fac aceasta din cauza, că mulți români și ortodoxi buni nu sunt pe deplin lămurii asupra pocăiților și asupra primejdiei, cu care amenință lăfșirea lor atât biserica ortodoxă, cât și limba română. Mulți îl nesocotesc pe acest dușman, pentru că e încă mic și nelăfșat, dar vai!... El crește, se întărește și strică mult bisericef și limba noastră.

Nu e lucru zădărnice a ne ocupa cu această sectă eretică, care micșorează turma ortodoxă anual cu 500—600 maioreni dimpreună cu mulți minoreni, cari aparțin sufletelor pierdute. Treziți-vă cei chemați, sunați în trombe vestind primejdia! Sdrobiți-l pe acest verme, care surpă la temelile dieceșei!

Acest nefericit și nechiemat oaspe: secta protestantică-mistică a baptiștilor (pocăiților) prin maghiarii dela Salonta a fost introdus în diecesă cu scopul de a strica biserica și limba noastră. În veacul al XVI-lea n'au putut clătina valurile apăsene ale reformatiunii temelile bisericei noastre și eată acum un mic verme surpă la rădăcinile arborelului puternic, care mereu slăbește și nu produce fructul dorit. Și cu durere trebuie să observ, că această nefericită sectă tocmai la noi a aflat terenul cel mai favorabil pentru lăfșire.

Și eată cum!

Poporul suferă în neștiință mare religioasă. Pocăiții deci în seducerea credințioșilor noștri urmăresc două principii.

Maî întâi încearcă a-i slăbi în credința ortodoxă: încearcă a le demonstra, că învățăturile bisericei ortodoxe sunt false. Toate datinile noastre religioase sunt ceremonii deșerte și urte lui D-zeu. Astfel desprețesc și condamă însemnarea s. cruci, adorarea s. cruci, a sfinților și a icoanelor ca idolatrie. Desprețesc cele 7 taine, pe unele pentru cuprinsul lor pe altele pentru subiectul sau modul împărtășirii lor. Desprețesc cultul d-esc, precum și întrebunțarea simboalelor și multe altele. Poporul nu știe să combată scorniturile deșerte și opiniunile creierilor tulburați ale pocăiților și așteaptă, ca preotul său să ia în apărare usul și dogmele atăcate ale bisericei ortodoxe și să combată cu înverșunare învățătura eretică a pocăiților. Dar ce vedem? Preotul face și amenință numai ca închisoare și multe altele. Astfel poporul învrednicind de credință cuvintele ereticilor, răcește față de biserica. Pocăiții îi atrag apoi la ei prin predică.

Se știe, că românul ar uita de foame și de sete ascultând vre-o cuvântare d-zească. Dorul Românului, de a auzi întâmplările sfinte, a auzi învățăturile Mântuitorului și ale s. apostoli, cari mângăie, vindecă și edifice, nu se poate descrie. Ear preoțimea noastră tocmai predica o negligează. Sunt comune, unde moșneagul în întreaga-i viață abia a auzit una sau două predici sau nici una. Predicând deci propagatorii eretici românul ascultă cu deosebită plăcere cuvintele evanghelice, dar' nefiind capabil de a cunoaște că nefericitul homo novus vorbește seducător și prin puțina-i știință lăfșește învățătura greșită și urmează părăsind biserica staulul adevărat și se perde. Astfel se perde mulți!

În anul 1887 se iviră la noi primele rândunele ale pocăiților și în decurs de 10 ani luptându-se cu cunoscutele greutateți ale începutului abia le-a succes a câștiga vre-o 600 de aderenți. În anul trecut însă cu o repezițiune ne mai pomenită au răpit nefericitii vre-o 400 de familii din sinul bisericei noastre. În anul acesta precum se vede și mai mult. Legile civile fiind prielnice pentru ei, au nădejde, că în viitor vor se cere și mai rodnic pe pământurile noastre.

De nu vom împedeca lăfșirea lor, peste 20 de ani am pierdut cel puțin 50.000 de suflete cu cei minoreni. O parte însemnată a dieceșei. Biserica e deci în primejdie. Biserica, care ne este calea pregătită de

Mântuitorul spre a ajunge pe ea la fericirea vecinică. Biserica, care e liman mântuitor celor aruncați de valurile lumii; maica bisericeă e atăcată, care nu lasă să pară numele nostru de pe pământ, ci trecând noi din numărul celor vii, maica bisericeă ne amintește în rugăciunile sale pentru cei adormiți în sinul ei.

Spre documentare, că prin lăfșirea pocăiților e primejduită și limba română, e destul a ve istorisi numai cele ce se petrec în Buteni (com. Arad.)

În acest orășel vre-o 20 de familii fruntașe—fără cei săraci—sunt pocăiți. Actualul birou (primar) Teodor Sida încă e pocăit. Nu e de lipsă a vă arăta, ce influință are biroul asupra comunei. În acest orășel însă s'a înființat în anul trecut o școală de stat. Noi cunoaștem scopul înființării, că nu e spre binele românilor. Ear' pocăiții trimit copiii lor la școala de stat. Pentru ce? Pocăiții sunt dușmani declarați bisericei noastre. Învățătorii ortodoxi nu toți pot inbi și pe dușman, deci și pe pocăiți cu copiii lor și prin urmare nu pot tracta cu ei în același mod ca și cu fiii credincioșilor noștri. De altă parte pocăiților în fanatismul lor orbitor nimic nu e bun, ce e al nostru, deci nici școala noastră. Întreb acum: copiii crescuți în școala statului vor fi români? Poate că învățătorii lor, cari adunându-se la conferința învățătorilor de stat, ținută în Lipova, nu s'au rușinat a se împodobi cu tricoler străin și a vorbi chiar și între olaltă o limbă asiatică. Aceștia nu s'au vița lui Traian, cari pentru nutirea pântecelor stau în serviciul contrariilor noștri. Aceștia nu vor crește fiii noștri după dorința noastră română.

Aceștia se întâmplă în Buteni și în celelalte 60 de comune în present sau în viitor, unde s'a încuibat această sectă eretică

Curățirea dieceșei de această boală depinde foarte mult dela preoțimea noastră. Credincioșii noștri prin neștiință religioasă se lasă seduși de profeți mincinoși. Oare nu ni-a rinduit noauă Mântuitorul învățătorii, cari să delature neștiința? Turma e atacată cu succes de oamenii neștiinței.

Mult poate ajuta turmei atacate preotul, care își împlinește sfânta și frumoasa chemare cu conștiință curată. Acela va curăți graul său de neghină și va apăra turma sa de lupi răpitori. Dela o preoțime adevărată depinde binele și înflorirea neamului întreg. S.

Chivotul lui Bosioc.

În ziua de Rusalii s'a sfințit în biserica catedrală din Arad noul chivot, dăruit de venerabila matroană Iuliana, văduva fericitului Petru Florescu și făcut cu mult gust și pricepere artistică de sculptorii și auritorii diplomați români Nistor Bosioc și fiul seu Iosif din Birliți (Berlistye p. u. Jâm. în comit. Caraș-Severin).

Ceremoniile înălțătoare liturgice ale marelui sărbători împreunate cu sfințirea, au umplut de evlavie inimile credincioșilor, adunați din toate straturile societății noastre, iar predica pontificantului primar a P. C. S. Archimandritului Augustin Hamzea a fost la înălțimea momentului.

Toți cei de față erau sub impresia fermecătoarei frumseții artistice a chivotului, care, atât din punct de vedere arhitectonic, cât și decorativ întrece ori-ce fantastic artistică.

La tocmeală li se trimisese sculptorilor măsura prestolului, precum și a lărgimii și înălțimii ușilor împărătești, de după cari dinții au potrivit dimensiunile chivotului așa, că acesta se înălță de pe altar ca un fond întregitor al măreței temple, formând totodată față sprinzător de frumoasă a altariului

Corpul chivotului însuși, provăzută în față cu ușă, pe ușă în basrelief potirul cu

șerpele, pe de lături cu arabescuri de rară frumsețe, este așezat între șese semistâlpi albi, canelați, cu capituluri corintice, pe o basă de înălțime simetrică, cu carea sunt concrescute pedestalurile semicolumnelor.

Dindărăt în fund columnele continuă de sine stătătoare în dreapta și în stânga câte două, formând un fel de peristil de amândouă laturile, și dau obiectului pe lângă frumsețe și un fel de imponentă arhitectonică.

Consolele de deasupra capitulurilor, columnelor și semicolumnelor sunt concrescute, formând un corp ca și de sine stătător dela un capăt până la celalalt.

Consolele sunt duble, proporționate înalte, în mijloc cu o ghirlandă de frunze și flori în basrelief. Ochii bouului sunt aurii și girlanda, ear' liniile și cele două șiruri de dentură simbolizează de minune infinitul univers prin culoarea lor albastră-cenușie, de care se spriginește semicupola, simbolul cerului, în al cărui zenit dintr'un frontispiciu de arabescuri minunate apare globul de aur cu cruciulița-i aproape cuadrată de un efect foarte plăcut.

Deasupra ușei sub semicupolă între raze luminoase e columbul cu aripile întinse aproape în mărime naturală, sculptură foarte bine succasă ca simbol al Spiritului sfânt.

Preste peristiluri se înălță de partea dreaptă icoana Maicei Prea Curate, de astânga icoana sf-tului Ioan Evangelistul, în frumoase cadre de arabescuri, lângă flește-care la aceeași înălțime câte o vază cu flori.

Arabescurile sunt foarte succese atât în ceea ce privește forma, cât și ingenioasa lor așezare, și contribuie evident la înălțarea peste tot a decorului chivotului.

Auritura este executată cu rară știință și pricepere artistică, în trei nuanțe: cu lustru deschisă, precum e bordura ușei chivotului, care seamănă mai mult ca o lumină vie, potirul și columbul cu razele lor viu strălucitoare; cu lustru auriu mai închis, cum sunt arabescurile, capitulurile, ochii bouului etc.; fără lustru închisă și bronz, cum sunt marginile pedestalurilor, columnelor și cele de la consolele basei.

Auritura după nuanțele ei este așa de măiestrit întocmită, că desfătează privirea laicului și umple de plăcere și pe cel mai pretențios cunoscător.

Culoarea fundamentală a chivotului este albastră cenușie, marmorată și prinde de minune bine; căci dacă obiectului o aparență aeriană, ear' decorațiunilor le permite o înfățișare mult mai bătătoare la ochi și foarte frumoasă.

Pe fruntea basei chivotului, în față, sub ușă se află inscripția donatoarei cu litere basrelief aurite, pe câmp brun, în cadratură aurită, ear' pe spatele chivotului cu litere negre numele sculptorilor și al stăruitorului precum și anul sculptării.

Când scriu aceste șiruri, îmi aduc aminte de cuvintele prorocului Moisi din Esod. (cart. II. cap. 35. vers 30—35), și îmi vine și mie, să zic cam cu dînsul: „Vedeți, Domnul a chemat anume pe Bosioc și pe fiul seu și i-a umplut cu spiritul lui D-zeu: cu iscusință, cu înțelegere și cu tot felul de artă, ca să facă și să nascocască ori-ce plan artificios pentru înfrumșetarea locașului lui D-zeu", dați-le de lucru!

Mi-ar plăce însă să mai pot zice și cele scrise tot în Esod la cap 36. vers 5.: „Poporul aduce mai mult, de cât cât este destul pentru lucrul, care D-zeu a rânduit să se facă”.

Arta este de sigur rânduită de bunul D-zeu, și atât ea, cât și dragostea de a jertfi pentru dînsa, mai cu seamă pentru înfrumșetarea și mărirea locașului lui D-zeu, arată gradul de cultură intelectuală și morală a unui popor.

Ioan Simu,
înv. în pensie.

BIBLIOGRAFIE

Pentru teatrul național român. Sub titlul: „Anuarul II. al Societății pentru crearea unui fond de teatru român” pe anul 1898—99, ni-s'a trimis un volum elegant și de un deosebit interes cultural-național, compus de zelosul secretar al Societății, dl Vasile Goldiș, profesor la gimnasiul român din Brașov. După prefață se dau pe rînd toate actele ultimei adunări generale. Din tainele culiselor de Sextil Pușcariu și biografiile cu portret ale câtorva din membrii fondatori ai Societății, anume: Dr. Alexandru Mocsonyi, Iosif Vulcan, Metropolitul Vancea, Metropolitul Miron Romanul, episcopul Ioan Popasu, Antoniu Mocsonyi, Metropolitul Mețianu, episcopul Nicolae Popea, Timoteiu Cipariu, Vincențiu Babeș, protopopul Ioan Papiu și Dr. Aurel Maniu. Celelalte se vor da în anuarele următoare.

Ca inovație originală în anuarul de față, dl V. Goldiș ne dă un interesant raport despre mișcarea teatrală la noi în anul 1898, ceea-ce mai ales face, ca anuarul să fie bine apreciat și cu interes citit de fiecare cărturar român.

*

AVIS!

Rugăm pe toți abonenții foii noastre, cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit abonamentul să grăbească a-și achita datoria. În cas contrar li-se va întrerupe trimiterea pe mai departe a ziarului.

ADMINISTRAȚIA.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. III respective semestrul II. 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an fl. 10.—
Pe 1/2 an „ 5.—
Pe 1/4 an „ 2.50
Pe o lună 1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foale pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

AVIS PUBLICULUI ROMÂN.

În vederea interesării extra ordinare de mare, ce se arată pentru festivitatea primirii prea iubitului nostru nou episcop, a Preasfințitului Sale Părintelui Iosif Goldiș, care va sosi la Arad în 18/30 Iulie c., Duminecă la 4 oare după amiază, direcțiunea căilor ferate Arad-Cenădane s'a aflat îndemnată a combina, întru înlăturarea participării publicului din provincie, 2 trenuri separate, cari să aducă și să ducă îndărăt publicul mare românesc din provincie în ziua de 18/30 Iulie a. c. Unul dintre acele trenuri separate va comunica între Măcău și Arad, iar celălalt între Boroșebiș și Arad, cu următoarele ordinuri de mers:

Boroșebiș-Arad și Arad-Boroșebiș.

| Pleacă la Arad ore m. | Sosește dela Arad Ind. ore m. |
|-----------------------|-------------------------------|
| 11.50 | Boroșebiș 107 |
| 12 — | Cornești-Bërza 9.56 |
| 12.08 | Repsig 9.48 |
| 12.19 | Bocsig-Beliu 9.37 |
| 12.25 | Tâmband 9.30 |
| 12.42 | Boroș-Ineu 9.14 |
| 12.52 | Mocra 8.58 |
| 1.05 | Térnova 8.45 |
| 1.18 | Selous 8.31 |
| 1.30 | Pâncota 8.25 |
| 1.30 | Musca Măderat 8.18 |
| 1.45 | Siria 8.11 |
| 1.59 | Cherechi 7.56 |
| 2.08 | Sânt Ana 7.48 |
| 2.29 | Zimând Ujfalu 7.27 |
| 2.35 | Ôtvenus 7.20 |
| Sosește la Arad d. a. | pleacă Ind. seara |
| 2.54 | Arad 7.01 |

Măcău-Arad și retour.

| Pleacă către Arad ore m. | Sosește Ind. dela Arad ore m. |
|--------------------------|-------------------------------|
| 12.— | Măcău 10.37 |
| 12.17 | Apatfalău 10.21 |
| 12.26 | Cenadul-ung. 10.13 |
| 12.39 | Nădlac 10.— |
| 12.52 | Csanád-Palota 9.47 |
| 1.15 | Mezőhegyes 9.30 |
| 1.26 | Peregi major 9.11 |
| 1.34 | Tompá 9.02 |
| 1.44 | Bátania 8.52 |
| 2.09 | Pecica 8.29 |
| 2.22 | St. Tâmas 8.13 |
| Sosește la Arad d. a. | pleacă Ind. seara |
| 2.47 | Arad 7.50 |

Prețul biletului este pe jumătate și resp. cu biletul rescumpărat pentru venire la Arad cu trenul separat, va fi dus fiecare și îndărăt cu trenul separat, fără ca să mai solvească ceva pentru întoarcere.

Pentru ca direcțiunea trenurilor să fie pusă în poziția d'a se pute orienta în privința vagoanelor trebuincioase la acele trenuri separate, sunt rugați domnii arangiatori din provincie a comunica cu dl Dr. Ioan Suciu adv. în Arad, numărul aproximativ al participanților din comunele lor, cari vor ieși să se folosească de trenul separat.

Și secția căilor ferate de stat face pregătiri pentru componerea unui tren separat pe ziua de 18/30 Iulie între Chitighaz și Arad, care să sosoască în Arad pe la 2 oare după amiază și să plece retour la 10 oare seara și prin care tren separat să fie înlesnită participarea credincioșilor din comunele Chitighaz, Ollaca, Pihul mare, Șielău, Socodor (pe la bocteria Nr. 74), Măcea, și Curtici. — Ordinul de mers al acestui tren separat, îndată ce va fi definitiv stabilit, asemenea îl vom publica.

NOUTAȚI

Arad, 21 Iulie n. 1899

Din Gherla primim știrea, că în diecesă întreagă spiritele sunt iritate din cauza inculcabilului atitudinii a episcopului Szabó, care, după ce prigonește pe eminentul dr. V. Lucaciu, s'a apucat acum să prigonească o mulțime de preoți, și încă pe cei mai buni, cari n'au voit să subjughe biserică omnipotentei statului primind ajutorul de stat.

Alegeri. Luni în 31 Iulie a. c. st. nou se va face alegerea unui membru, la congregațiunea comitatensă, în cercul Totvărădiei. Avem știre, că notariul Dan și de astă dată si'nește pe oameni și împarte porunci prin sate, ca oamenii să voteze numai pe „Măria Sa“ dl soigăbiru Lowich.

Decamdata sfătuim pe dl Dan, să se lase de coteșii și să-și vadă de trebile sale oficiale — căci știm că are multe de isprăvit; — ear dela domni preoți și învățători așteptăm să-și repareze reputațiunea știrbită la alegerile de astă-toamnă, înțele gându-se asupra unui singur candidat român și vrednic; — și nici unul să nu fie nepăsător lăsându-și turma condusă de străini și de dușmanii poporului.

Alegerea de director la gimnaziul român din Năsăud se va efectui în ședința din 21 Iulie a comisiunii administratoare de fondurile centrale și școlare din districtul Năsăudului.

Millionul lui Krivány. Acum e lucru sigur, că suma furată de Krivány Iános, pe care populațiunea comitatului nostru are s'o plătească întreagă-întreguță, se urcă departe preste un milion de coroane. La cea dintăiu cercetare făcută la casa sedriei orfanale se constatase furtul de 666.000 coroane; cătră suma aceasta se mai socotește acum încă o sumă de 160.000 de coroane, ca hoție descoperită mai în urmă prin cercetarea făcută de trimisul ministerial Tazler Iozsef. Astfel suma furată de Krivány și constatată până acum este: 938.000 de coroane, care împreună cu camelele se urcă deja preste un milion de coroane! — Tocmai acum zilele acestea a sosit aici trimisul ministerial Gunda Zoltán, care va porni o nouă cercetare din poziție în poziție la casa sedriei și care va sta aici opt zile întregi.

După combațiunile de până acum ale domnilor, cercetarea asupra tuturor anilor de hoție, din poziție, în poziție, cu finea anului va fi terminată, și fiindcă rapoartele despre cele constatate la cercetare se dau perind și la moment judelei de instrucție, — se crede, că pe la începutul anului viitor tribunalul va pute să aducă sentința de acuză, care — zic însăși vocile presei maghiare — „va fi plină de surprinderile cele mai neașteptate și mai senzaționale“.

Stipendiștii fundațiunii „Teodor Pap“ sunt provocați din partea Consistorului din Arad, ca până în 3/15 August a. c. să substearnă la Consistor atestat despre progresul făcut în studii în anul școlar 1898/99, la din contra li-se va sistă stipendiul. Tot-odată sunt poții domni preoți și învățători a comunica celor cari se interesează, că de present nu e nici un stipendiu vacant.

În alumneul Zsiga-ian, din Oradea-mare, afară de cei primiți, se mai primesc pe anul școlar 1899/900, ca alumniștii-stipendiști încă 3 (trei) tineri români gr.-or., cari vor studia la gimnaziul ori la școlile reale sau la academia de drepturi din Orade, cari gratuit vor căpăta proviziunea întreagă în institut. Concursurile ajustate cu: a) Extras de botez, b) Testimoniu școlar, c) Atestat de paupertate, și d) Certificat despre vaccinare, adreseate Senatului fundațional sunt a se trimite până la 1/13 August a. c. la protopopol Orăzti-mari Toma Păcala în Oradea-mare (Nagyvárad). Tot-odată se dărisează onorului public interesat, că

în institutul acesta vor pute fi primiți tineri gr.-or. rom., cari vor studia la școlile din Oradea, vor căpăta proviziunea întreagă pe plată, de câte 18 fl., la luna respective de 180 fl. la an, solvindă anticipative în 4 rate anuale; în internat elevii vor fi supuși disciplinei institutului.

Stipendii din fundațiunea „Gozsdu“. Pe anul școlar 1899/1900 comitetul fundațiunii lui Gozdu publică concurs pentru conferirea de stipendii studenților buni și de religia gr.-or., cari studiază în patrie la școlile medii, la facultăți, universități și la școlile de cadetii militare (la armata comună și la honvezzi). Petițiunile provăzute cu documentele necesare, sunt a se adresa la reprezentanța fundațiunii lui Gozdu (Budapesta, VII. Király u. 13.) până la 5 August st. n. anul curent.

Tineri români bravi. Școala reală militară inferioară din Fischau (lângă Wr. Neustadt în Austria) au absolvat-o în anul școlastic 1898/99 trei tineri români, și anume: cursul al IV-a ca primul eminent din întregul institut Romul Boldea, fiul preotului militar din Viena, de naștere din Borloveni (Valea-Almașului), ear' al doilea eminent a fost Alexandru Seracin, fiul Excelenței Sale dl Teodor cav. de Seracin, locotenent-mareșal campestru ces. și reg. în retragere din Caransebeș; — ambii sunt împărțiți la școala reală militară superioară din Biserica-albă (Moravia). Cursul al III-lea l'a absolvat cu succes foarte bun Iacob Frumos, fiu de căpitan din Mehadia.

Toți trei sunt și Români buni și prin purtarea lor exem; lară fac multă cinste numelui și neamului românesc.

Șvabilii se mișcă. E vorba de Nemții din comuna Jam (în comitatul Timiș), asupra cărora foile maghiare dau o năvală turbată. Și eată pentru ce. Reprezentanta comunală luase adecă hotărîre, ca de aci încolo toate protocoalele ședințelor reprezentanței să se poarte în limba germană. Această justă hotărîre a nemților a ajuns zilele acestea în adunarea generală a comisiunii municipale din Timișoara. Contra hotărîrii cel dintăiu s'a răoit membrul Vargics Imre deputat dietal, care, cu o vehemență ungurească a zis, între altele că „în hotărîrea șvabililor el vede, o demonstrație în contra limbii maghiare“, și aceasta chiar în Ungaria, „unde șovinismul nu este atât de avântat ca, bunăoară, în România, unde școlile maghiare nu sunt suferite. Aceasta nu mai merge! Trebuie să se păsească cu toată energia contra acelei direcțiuni, prin care comunele una după alta, aduc hotărîri, ca limba protocolară de aci înainte să fie cea germană. Aceasta e o urmare a agitaciunii pătimase și nemăsurate, care de-o vreme încoace o continuă o fiică murdară nemțească „pangermană“ din Biserica albă. Dec'i propune dl Vargics, ca „hotărîrea reprezentanței comunale să se nimicească Evreimea doară — zice el — ca să se știe odată pretutindenea, că în Ungaria numai o limbă oficială poate să fie, și aceasta e: cea maghiară... Limba de oficiu a autorităților comunale nu poate să fie alta, de cât limba statului“. — După aceste „argumentări“ patriotice, adunarea de la Timișoara a primit propunerea lui Vargics cu însuflețire adevărat patriotică; pentru-că în furia lor patrioții sunt al naibii de amarnici.

Intimpinare. Primim următoarele: „Onorată Redacțiune! În numărul 131 al „Trib. Pop.“ sub marca: „Stilul e omul“ se face amintire despre o scenă, petrecută între mine și doctorul Rațiu pe timpul Memorandului. Între acestea se spune, că eu

aș fi zis presidentului: „nu e permis, ci ar fi o rușine ca el să tăgăduiască“.

Fără de aceste afirmări mă simt îndatorat a declara, că cuvintele de mai sus nu au fost rostite de mine.

Consultările advocaților cu comitetul național acuzat au fost în totdeauna intime și secrete.

Sigur, am avut noi și momente grele în decursul consultărilor și schimbării de păreri în mod mai vehement, dar în totdeauna ne-am înțeles frățeste și înaintea acuzatorilor ne am prezentat uniți în gânduri și simțiri. Doctorul Rațiu, precum toți acuzaii, au fost măreți și demni în decursul întregului proces.

Precum d'voastră bine știți, eu totdeauna am fost sincer stimător venerabilului president, mă rog dar' cu insistență să nu mă amestecați în certe personale, cărora de ani de zile sucumbă marea cauză națională. D'voastră știți mai bine, cât de mult perhorechez certele personale și că în viața mea idealul meu a fost împăcarea fraților și delăturarea neînțelegerilor.

Cu stimă:

Dr. Ștefan C. Pop.

Di Dr. Pop recunoaște deci și d-sa, că incidental vehement a fost la sfătuirile lor; ne cere numai să nu-l amestecăm în certurile personale. Luăm act, și observăm numai un lucru: buna înțelegere o dorim și noi și am căutat o chiar. Aceasta dl Dr. Șt. C. Pop o știe mai bine, căci d-sa fusese ales din partea noastră să trateze cu dl Dr. Rațiu. D-sa știe bine, că nu noi am fost de vină, dacă nici până azi nu s'a putut ajunge la o înțelegere cu cel dela Sibiu!

Trăsniță. Duminecă în 16 Iulie o femeie din Vășcău a fost lovită de trăsnet; momentan a murit.

Neerolog. Dl avocat Vasile Lazar (din Vășcău), părintele preotului Cornel Lazar de la Almaș, a răposat în etate de 72 de ani; înmormântarea a fost în 16 l. c. — cu o pompă rară.

Mulțumită publică! Pentru capela internatului gr.-or. român din Beiuș, care acum se zidește, am primit donațiunile următoare:

De la dl Dumitru Negrean un potir, disc, steluța, copie și linguriță, în preț de 70 fl.

De la dl Dr. Florian Duma, avocat în Oradea-mare, o evanghelie, legată în catifea în preț de 15 fl.

De la Mult Onor, domn Ioan Papp, preot castr. în O.-mare, o cădelniță în preț de 20 fl.

De la dl Dr. Aurel Lazar, avocat în Oradea-mare, liturgier, molitvelnic și octoich mic în preț de 10 fl.

De la dl Iosif Diamandi, șef-comptabil la „Bihoreana“, un apostol legat, în preț de 7 fl.

De la dl Petru Pantea, comerciant în Oradea-mare, o cruce în preț de 30 fl.

De la dl Alexandru Fășie, căpitan la poliție, o cruce în preț de 8 fl.

De la dl Dr. Nicolae Popovici, medic în Oradea-mare, un chivot în preț de 5 fl.

Ear' ficele gentile ale domnului avocat Paul Papp din Beiuș, au binovoiat a se angaja a pregăti toate mărmile și acoperimintele cele de lipsă pentru capelă.

Când aduc toate acestea la publicitate, tmi țin de datorință plăcută, a aduce mulțumita cea mai profundă susnumiților binefăcătorii pentru generositatea lor cu care îmbrățișează cauza internatului nostru diecesan din Beiuș — Beiuș, 17 Iulie 1899. Nicolae Diamandi, profesor-catichet gr.-or. rom.

Poșta administrației.

Art. Bălaș în Boița. N'a fost solvit. Acum e achitat anul întreg.

L. Croitoriu, în Szászabánya și G. Munteanu în Dognácska. Pentru taina celor 12 Vineri să vă adresați la librăria „Minerva“ în Orăștia (Szászváros), ear prețurile câte 10 cr. trimise nouă, le-am trecut în abonament.

Const. Giurgescu, preot Pruncul. Suma rimită am computat-o în restanță.

Editor: Aurel Popovici-Barciann.
Redactor responsabil Ioan Russu Șirliann

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Visări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu portretul autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu portretul autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănestești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu portr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Banatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Înființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim. **Diracția.**

Conferințele învățătorescilor, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia arhidieceșană din Sibiu. Conferințele învățătorescilor din arhidieceșana ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisarul consistorial. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală”

A apărut „LITURGIA sfântului Ioan Crisostom” de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșe, irmoase, și un adaus de cântecuri naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl. pentru preparanți 2 fl. 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop”.

Monografia comunei bisericescii române gr.-or. din Cetatea Brașovului. Sub acest titlu și cu ocaziunea sfințirii bisericești

nouă a Sft. Adormiri din Brașov-cetate părintele protopop, dl Bartolomeiu Baiulescu a scos de sub tipar un op istoric local, care, compus pe baza unor documente (în număr de 118) originale de un interes nu numai local, ci și de interes general românesc, conține monografia acestei comune bisericescii de la anul 1786 până în ziua de astăzi. Prețul acestui interesant volum de 276 pagini, tipărit pe hârtie fină, în octav mare, cu 11 ilustrațiuni, — este numai 1 fl. Opul se vinde în folosul bisericești și e depus spre vânzare: la librăria I. Curcu, la firma Nepoșii Eremia, la episcopul bisericești Teodor Spudercă și la autorul, în Brașov.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră”

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte să poate întrebuița în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspiciuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se află de vânzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintâiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

„Teoria Dramei”, valorosul op literar-didactic, scris de dl Dr. Iosif Blaga, zelosul profesor dela gimnasiul român gr.-or. din Brașov, se află de vânzare și la „ministrația ziarului „Tribuna Poporului” în Arad, de unde se poate procura pentru prețul de fl. 1.80, plus portul postal de 5 cr. la exemplar. — „Teoria Dramei” este, în adevăr, o carte de valoare, care cu plăcere și cu mult interes poate fi citită de fiecare membru al societății culte.

„Românii Săceleni”, cauzele decadenței lor economice și mijloacele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat, tipărită de „desp. Brașov al Asociațiunii”. Broșură vrednică a fi citită și în alte părți, nu numai în Săcele.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune”, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina”. Carte foarte importantă pentru membrii din direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărora societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

Telefon 135

Telefon 135

I. GELLER

Prăvălie pentru obiecte de aur argint și bijuterie

ARAD Andrassy-tér Nr. 14.

351 1—5

In PALATUL HERMANN

Mare magazin în obiecte de aur argint și juvaericeale

Ceasornice din cel mai fin aur și argint.

Prețuri solide, marfă bună și serviciu prompt.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuielile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am implinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4½ și 5% pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 220 39—56

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fő-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA”

(88) 94—

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Oidnad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

„CONCORDIA”

Societate comercială pe acții,
Sibiu.

336 12—9

pune în vânzare

UN VIN EXCELENT

garantat curat, cu prețul de

40 or. Litrul!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale!